

System podatkowy Republiki Czeskiej

Ing. Jaroslava Syrovátková, Ph.D.

doradca podatkowy nr 4373

Wprowadzenie

W 2011 roku zatwierdzono wiele nowelizacji ustaw, które mają duży wpływ na prowadzenie działalności gospodarczej. Zmiany wchodzi w życie z dniem 1.1.2012 r. lub w kolejnych latach. Ta tzw. legislacyjna nawałnica dotyczy przykładowo podatku od towarów i usług, podatku od nieruchomości, podatku dochodowego, jak również kodeksu handlowego i kodeksu pracy. Zatwierdzono także tzw. reformę socjalną oraz nowelizację ustawy o ubezpieczeniu emerytalnym, ustawy o ubezpieczeniu chorobowym, ustawy o składkach na ubezpieczenia społeczne oraz reformę emerytalną od 2013 roku. Zmiana będzie dotyczyła także od 1.1.2012 r. ustawy o rachunkowości oraz rozporządzenia wykonawczego do ustawy o rachunkowości.

Przedsiębiorcy i ich pracownicy są więc w większym stopniu zmuszeni do uważnego śledzenia wszystkich nowości. Niniejsze opracowanie powinno pomóc przedsiębiorcom w szybszym zorientowaniu się we wprowadzonych zmianach.

1 Podstawowe pojęcia podatkowe

1.1 Podatek

Podatek to świadczenie obowiązkowe, bezzwrotne na rzecz budżetu publicznego, określone

na mocy ustawy. To świadczenie nieodpłatne i nieekwiwalentne.

Podatki przeznaczone są na pokrycie potrzeb powstających w całym społeczeństwie i wpływają do publicznego budżetu – budżetu gminy, województwa, funduszu państwowego lub budżetu Unii Europejskiej.

Obowiązek opłacania podatku ogranicza swobodę jednostki. Opłacanie podatków stanowi podstawowy obowiązek obywatelski w społeczeństwie nowoczesnym. Dlatego obowiązek podatkowy należy określić w sposób zrozumiały i jednoznaczny, aby każdy wiedział, jaką kwotę powinien poprzez podatki wpłacać na rzecz wspólnych potrzeb. Ponadto każdy powinien znać terminy i formę zapłaty (jedną z cech podatków jest to, że współcześnie występuje on jedynie jako świadczenie pieniężne).

Bezwrotność odróżnia podatek przede wszystkim od pożyczki, na mocy której majątek po pewnym czasie wraca z powrotem. Podatek jest **niecelowy**, czyli w momencie jego zapłaty nie wiadomo, co zostanie z tych środków sfinansowane. **Nieekwiwalentny** jest podatek dlatego, że stopień w jakim jednostka uczestniczy we wspólnych przychodach, nie ma żadnego, czy też prawie żadnego związku z tym, w jakiej wysokości będzie uczestniczyła w wydatkach budżetów publicznych lub używała dobra finansowane ze środków publicznych.

Celem niektórych podatków jest ograniczenie różnic w dochodach jednostek i dostosowanie ich do poziomu możliwego do zaakceptowania przez społeczeństwo.

Podatek charakteryzuje się swoją **regularnością**. Pobierany jest w określonych odstępach czasu, co jest adekwatne do regularnego zapotrzebowania budżetów publicznych.

1.2 Podmiot podatkowy

Podmiot podatkowy to w myśl ustawy osoba zobowiązana do zaakceptowania, odprowadzania lub opłacania podatku.

Podmioty podatkowe dzielimy na podatników i płatników podatku. **Podatnik** to podmiot podatkowy, którego przedmiot (tj. przede wszystkim dochód lub majątek) podlega opodatkowaniu. **Płatnik podatku** to podmiot podatkowy, który jest na mocy ustawy zobowiązany do odprowadzenia podatku do budżetu publicznego, pobranego od innych podmiotów lub potrąconego innym podatnikom w ramach własnej odpowiedzialności majątkowej.

W przypadku poboru niektórych podatków, dla których określony jest podatnik, z powodów technicznych podatek pobierany jest za pośrednictwem płatnika, w drodze tzw. **potrącenia podatku u źródła**. Minimalizuje to możliwość unikania podatków, ponieważ podatnik nie jest bezpośrednim podmiotem podatkowym, a więc nie ma możliwości bezpośredniego wpływu na wielkość swojego obowiązku podatkowego. Płatnik zaś odprowadza podatek potrącony innym podatnikom. W Republice Czeskiej obowiązuje to w podatku dochodowym, w przypadku którego obowiązuje zasada, że ten, kto wypłaca przychód (np. bank potrącający podatek od odsetek), ma możliwość potrącenia podatku od przychodu przed jego wypłaceniem i odprowadzenia go za podatnika. Taka procedura zmniejsza ogólne koszty administracyjne związane z poborem podatków.

Podmiotami podatkowymi są najczęściej poszczególne **osoby fizyczne lub prawne**. W przypadku poboru niektórych podatków podmiot podatkowy określony jest inaczej. Może to być większa liczba osób, wybranych według jakiegoś ważnego kryterium. Przykładowo, jeżeli jednostką podlegającą opodatkowaniu będzie kilka osób a podatek będzie pobierany raz, mówimy o tzw. **wspólnym opodatkowaniu**. W przypadku osób fizycznych może to dotyczyć pary małżeńskiej, pary prowadzącej wspólne gospodarstwo domowe, członków gospodarstwa domowego itd. W przypadku osób prawnych może to dotyczyć przedsiębiorstw połączonych.

1.3 Przedmiot opodatkowania

Pod pojęciem przedmiot opodatkowania rozumie się wielkość, od której podatek jest pobierany. Jego krótkie określenie stanowi zazwyczaj element nazwy ustawy podatkowej, np. ustawa o podatku dochodowym. Do przedmiotów opodatkowania zalicza się cztery duże grupy, do których należy osoba, majątek, dochód i konsumpcja.

W przypadku, gdy przedmiotem opodatkowania jest osoba, mówimy o tzw. podatku od osoby (od głowy). W Republice Czeskiej atelnatywny charakter takiego podatku ma opłata lokalna za prowadzenie systemu gromadzenia, zbioru, transportu, segregacji, przetwarzania i utylizacji odpadów komunalnych, którą dla swoich mieszkańców określa gmina do wysokości maksymalnej kwoty ustawowej, czy to na mieszkańca (lub obiekt rekreacyjny) czy to wedługilości odpadów. Jeżeli określona jest na mieszkańca ma charakter podatku od osoby.

Drugą grupę przedmiotu opodatkowania stanowi majątek. Szczególnie popularnym przedmiotem opodatkowania są nieruchomości. W Republice Czeskiej opodatkowanie to stosowane jest tylko jako uzupełniające i stanowi dochód jednostek samorządu terytorialnego niższego szczebla – gmin. Podatki majątkowe wraz z podatkami dochodowymi zaliczane są do podatków bezpośrednich. W przypadku podatków bezpośrednich każdorazowo zdefiniowany jest podatnik.

Trzecią grupę stanowi dochód.

Obecnie podatki dochodowe są typem podatków, z którymi najściślej związana jest funkcja stymulacyjna, najbardziej wykorzystywana jako instrument ekonomiczny. W szczególności podatek od dochodów osobistych uważany jest za jeden z najważniejszych kanałów redystrybucji. Jednak na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci udział tych podatków w dochodach podatkowych się zmniejsza.

Kolejną czwartą grupę stanowi opodatkowanie konsumpcji niektórych wyrobów. Podatki od konsumpcji, określane mianem podatków pośrednich, mają różną konstrukcję i często są bardzo skomplikowane. Ponieważ opodatkowanie konsumpcji jest uważane za mniej widoczne, jest także bardziej akceptowane. W ostatnich dziesięcioleciach istnieje tendencja zwiększania udziału tych podatków. Podatki te są pobierane za pośrednictwem płatnika podatku.

1.4 Zakres opodatkowania

Zakres opodatkowania to jednoznaczne i pełne określenie przedmiotu opodatkowania na mocy ustawy, która nakłada konkretny obowiązek podatkowy. Ponieważ w wielu przypadkach takie określenie jest szerokie, należy je uzupełnić wyłączeniami spod zakresu opodatkowania. Wyłączenia takie w jasny sposób ograniczają zakres przedmiotu opodatkowania, wskazując granicę, poza którą opodatkowanie już nie obowiązuje. Ustalenie zakresu opodatkowania w drodze szerokich ramowych definicji, uzupełnione wyłączeniami ogranicza możliwość uniknięcia opodatkowania, spowodowanego niekonkretnym lub niepełnym zdefiniowaniem zakresu opodatkowania.

1.4.1 Zwolnienie z opodatkowania

Definiuje część przedmiotu, od której nie pobiera się podatku, ewent. której podmiot podatkowy nie powinien, a nawet zazwyczaj nie może ująć w podstawie opodatkowania. Zwolnienie podatkowe może przybierać różne formy. Najczęściej są to zwolnienia, które określane są jako **całkowite**. Ma to miejsce wówczas, gdy spełnione są jednocześnie wszystkie określone warunki. W Republice Czeskiej stosowane jest także **częściowe zwolnienie** od podatku. Technika ustalania podatku obejmuje również tzw. **niepodlegającą opodatkowaniu minimalną wartość**, której zadaniem jest ograniczenie nieefektywnych poborów bardzo małych kwot podatku.

1.5 Podstawa opodatkowania

Podstawa opodatkowania to przedmiot podatku wyrażony w jednostkach miary i określony na mocy zasad ustawowych.

Podstawa opodatkowania powinna być wyrażona w jednostkach mierzalnych. W jednostkach fizycznych (szt., t, hl, m²) lub w wartości pieniężnej. Od sposobu wyrażenia podstawy opodatkowania zależy również rodzaj stosowanej stawki podatkowej. Z określeniem jednostki, w której podana jest podstawa opodatkowania, jest ściśle związany podział podatków. Podatki mogą być ustalone **bez związku z wielkością podstawy opodatkowania**. W Republice Czeskiej określa się tak opłatę lokalną za prowadzenie systemu gromadzenia, zbioru, transportu, segregacji, przetwarzania oraz utylizacji odpadów komunalnych, ponieważ podatek może być ustalony na jedną osobę mającą stałe miejsce zamieszkania w gminie. Podatki mogą być jednak zdefiniowane jako **specyficzne**, wówczas podstawa opodatkowana wyrażona jest w jednostkach wielkości fizycznych lub w jednostkach odzwierciedlających dane właściwości fizyczne i chemiczne przedmiotu opodatkowania. Podatki mogą być też **wartościowe**, jeżeli podstawa opodatkowania jest wyrażona w jednostkach pieniężnych.

1.6 Okres podatkowy

Okres podatkowy to okres czasu, za jaki ustala się podstawę i wysokość podatku oraz podatek się opłaca.

W przypadku podatków, które pobierane są w regularnych odstępach czasu, ustalany jest okres podatkowy. Podstawowym okresem podatkowym jest okres 12 miesięcy, w RCz zazwyczaj rok kalendarzowy. Stosowany jest w przypadku wszystkich podatków bezpośrednich, o ile nie dotyczy to podatków bez okresu podatkowego. W przypadku podatku od konsumpcji rok kalendarzowy byłby zbyt długim okresem, dlatego najczęściej stosowanym okresem podatkowym jest miesiąc kalendarzowy, jednak w ograniczonym zakresie stosowany jest także kwartał kalendarzowy.

W odniesieniu do okresu podatkowego i jego jakości podatki można podzielić na podatki bez okresu podatkowego i podatki z regularną okresowością poboru. Podatki **bez okresu podatkowego** to takie, które pobierane są zawsze w przypadku zaistnienia określonego zdarzenia. Do takich podatków należy podatek od spadków oraz podatek od darowizn. Podatki **z regularną okresowością poboru** dzielimy na podatki kapitałowe i podatki bieżące.

Podatki kapitałowe to takie, których podstawą jest wielkość stanu, liczba jednostek na określony dzień. Jeżeli podstawę opodatkowania stanowi wielkość stanu, przykładowo w podatkach majątkowych, podstawę opodatkowania można ustalać tylko na jeden dzień w czasie trwania okresu podatkowego, zazwyczaj na jego pierwszy dzień. Podatki te są czasem określane mianem podatków na okres podatkowy. Ich zaletą jest to, że mogą być ustalone już w trakcie okresu podatkowego, czyli w jego ramach też wyrównane. **Podatki bieżące** to takie, których podstawa opodatkowania podlega sumowaniu w okresie podatkowym. Podstawa opodatkowania ma charakter płynnej wielkości. Wysokość podstawy opodatkowania może więc zostać ustalona dopiero po zakończeniu okresu podatkowego. Podatki te są określane także mianem podatków za okres podatkowy. Podatkami bieżącymi są np. podatki dochodowe oraz podatki od konsumpcji.

1.7 Odliczenia od podstawy opodatkowania

Odliczenia pomniejszają podstawę opodatkowania. Istnienie odliczeń od podstawy opodatkowania komplikuje system podatkowy, ma jednak jednocześnie pozytywne znaczenie w polityce społecznej.

Odliczenia dzielimy na standardowe i niestandardowe. **Odliczenia standardowe** pomniejszają podstawę opodatkowania o stałą, z góry ustaloną, wartość, jeżeli podmiot opodatkowania spełni warunki umożliwiające skorzystanie ze standardowego odliczenia. Odliczenia standardowe zazwyczaj uwzględniają społeczny status podatnika, ponadto mogą również częściowo rekompensować jego pewne niedobory. W Republice Czeskiej były stosowane do 2005 roku. **Odliczenia niestandardowe** to pozycje, które podmiot opodatkowania może odliczyć od podstawy opodatkowania w wysokości, jaką poniósł i może udokumentować.

Przykładowo darowizny na cele pożytku publicznego lub odsetki związane z potrzebami mieszkaniowymi. Zastosowanie odliczeń niestandardowych może być ograniczone wartością absolutną, której odliczenie nie może przekroczyć, lub względną. Odliczenia niestandardowe mają motywować podmiot podatkowy do działania, które jest pożądane w wymiarze ogólnospołecznym.

1.8 Stawka podatkowa

Stawka podatkowa to algorytm, za pośrednictwem którego ustala się wartość podatku z podstawy opodatkowania (pomniejszonej o odliczenia).

Ogólnie stawka podatkowa może mieć postać jakiegokolwiek algorytmu wyliczeniowego, zazwyczaj stosowanych jest kilka typów stawek. Z praktycznego punktu widzenia stawki podatkowe dzielimy według dwóch niezależnych kryteriów, które wspólnie określają typ stawki.

Jednolita stawka podatkowa to taka stawka, która jest jednakowa dla wszystkich typów i rodzajów przedmiotu danego podatku, niezależnie od jego jakości. Jednolitą stawkę podatkową ma tylko podatek od przeniesienia praw własności do nieruchomości (daň z převodu nemovitostí). Wysokość **zróznicowanej stawki podatkowej** jest różna w zależności od rodzaju przedmiotu podatku, ewent. jego jakości. Dotyczy to podatku od towarów i usług, gdy stawka podatkowa od większości towarów i usług ustalona jest w wysokości 20%, a w przypadku lekarstw wynosi 10%. Stawka podatkowa może być również ustalona zależnie od podmiotu opodatkowania. Przykładowo dotyczy to podatku od spadków i podatku od darowizn, gdzie niższa stawka podatkowa ustalona jest dla krewnych w linii prostej a najwyższa jest dla osób bez zdefiniowanego stosunku pokrewieństwa.

Stała stawka podatkowa to stawka, która oparta jest na jednostce wielkości podstawy opodatkowania w przypadku, gdy podstawa opodatkowania wyrażona jest w jednostkach wielkości. Stosowana jest w podatkach kapitałowych. Ponieważ podatek musi być określony w jednostkach pieniężnych, w których podlega zapłacie, w jednostkach pieniężnych musi być wyrażona także podstawa opodatkowania (stosowana jest stała stawka podatkowa wyrażona w CZK) lub jej stawka (stosowana jest względna stawka podatkowa, zazwyczaj w procentach podstawy opodatkowania). **Względna stawka podatkowa** stosowana jest w sytuacjach, gdy podstawa opodatkowania ma charakter wartościowy. Stawka oznacza pewny udział w podstawie opodatkowania. Może być proporcjonalna do podstawy opodatkowania lub może mieć formę progresywnej stawki podatkowej. Względna stawka podatkowa jest zazwyczaj stosowana w podatkach bieżących. **Liniowa stawka podatkowa** to taka, gdy podatek rośnie proporcjonalnie wraz ze wzrostem podstawy. Zazwyczaj ustalona jest jako pewien procent podstawy opodatkowania, który nie zmienia się wraz z wielkością podstawy opodatkowania. Zaletą stawki liniowej jest prostota wyliczenia podatku.

Progresywna stawka podatkowa to taka, w przypadku której wraz ze wzrostem podstawy opodatkowania podatek rośnie względnie szybciej od podstawy opodatkowania. Ten typ stawki podatkowej w najlepszy sposób odzwierciedla sprawiedliwość podatkową, ponieważ bogatszy jest, przy takim samym uszczerbku, w stanie utracić o wiele więcej aniżeli biedniejszy podatnik. Stawka może mieć postać algorytmu wyliczeniowego, zapewniającego płynne podnoszenie stopnia opodatkowania dla każdego przyrostu podstawy opodatkowania.

W praktyce częściej stosowane są tzw. stawki przedziałowe. Podstawa opodatkowania dzielona jest na kilku przedziałów w zależności od jej wielkości i dla każdego przedziału określony jest inny poziom stawki, czyli im wyższy przedział, tym wyższa stawka. Przedział podatkowy to zakres podstawy opodatkowania, w której podstawa opodatkowania podlega jednemu poziomowi progresywnej stawki podatkowej.

1.9 Odliczenia od podatku

Odliczenia od podatku oznaczają możliwość zmniejszenia kwoty podatku na określonych warunkach.

Odliczenie od podatku zmniejsza podstawową kwotę podatku, czyli odlicza się od wyliczonego podatku. Odliczenie od podatku może być absolutne lub względne.

Odliczenie absolutne określone jest stałą kwotą, przykładowo odliczenie od podatku dochodowego na każdego pracownika ze stopniem niepełnosprawności. **Odliczenie względne** zmniejsza podatek o określoną część, zazwyczaj wyrażoną w procentach.

Odliczenia od podatku dzielimy na standardowe i niestandardowe. **Odliczenia standardowe** są zazwyczaj określone w wysokości absolutnej. Podmiot podatkowy może pomniejszyć wyliczony podatek, o ile spełnia warunki określone w ustawie. **Odliczenia niestandardowe** to udokumentowane wydatki, o które można całkowicie lub częściowo pomniejszyć wyliczony podatek.

Podatek płaski ma w prosty sposób sformułowaną podstawę opodatkowania, przy minimalnej ilości zwolnień podatkowych i liniowej stawce podatkowej. Stosowany jest w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz w podatku od towarów i usług przy jednolitej stawce podatkowej. **Podatką negatywnym** określa się przekazanie poboru podatków i przydziału transferu w zarząd jednego podmiotu. Od 2005 roku stosowane jest to w Republice Czeskiej w podatku dochodowym od osób fizycznych. Rozwiązanie to nazywane jest przywilejem podatkowym i chodzi o połączenie odliczenia od podatku i tzw. bonusu podatkowego, który oznacza, że podatnikowi wypłacana jest wartość absolutnego odliczenia od podatku, którego z powodu niskiego wyliczonego podatku nie mógł uwzględnić przy obliczaniu podatku.

Korzyści podatku negatywnego są sporne i w dużym stopniu zależą od administracyjnych kosztów poboru a ponadto od odpowiedniego połączenia konstrukcji podatku dochodowego i systemu świadczeń socjalnych.

1.10 Sposób poboru podatku

Zasady dotyczące poboru podatków muszą zapewnić wystarczający płynny przepływ dochodów do budżetów publicznych, nie ograniczając zarazem zbytnio podmiotów podatkowych. Pobór podatków odbywa się poprzez określone ustawą obowiązki podmiotu podatkowego dotyczące ustalenia wysokości podatku. Podmiot podatkowy bywa zobowiązany do poinformowania organu podatkowego o okolicznościach niezbędnych do wymiaru podatku, zazwyczaj za pośrednictwem z góry określonych formularzy – deklaracji/zeznań podatkowych, w terminach określonych przez ustawy podatkowe. Oprócz tego ma obowiązek odprowadzenia podatku w określony sposób i w terminach wskazanych w ustawie podatkowej. Terminy odprowadzenia podatku nazywane są terminami płatności.

Zeznanie podatkowe należy złożyć za każdy okres podatkowy. Wyższe pobory podatków odbywają się w formie stopniowych częściowych wpłat. W przypadku podatków bieżących, tj. w szczególności podatków dochodowych, podmioty podatkowe mają zazwyczaj nałożone obowiązki odprowadzania zaliczek na podatek już w trakcie okresu podatkowego.

Zaliczka na podatek to płatność, jaką podmiot podatkowy powinien regulować przed wymierzeniem zobowiązania podatkowego na dany okres podatkowy. Po ustaleniu wysokości podatku zaliczki zostaną zaliczone na poczet jego zapłaty.

Zaliczki na podatek są zazwyczaj pochodną wysokości podatku z poprzedniego okresu podatkowego lub wysokości przewidywanej w okresie podatkowym. Zaliczki mogą być ustalone również w przypadku podatków kapitałowych. W RCz są przykładowo stosowane w podatku drogowym. Zaliczki są ujmowane tylko na poczet zobowiązania podatkowego, lecz nie są jego ostatecznym uregulowaniem.

W terminie płatności, w którym wysokość podatku jest już dokładnie ustalona, wyrównuje się tylko różnicę pomiędzy wysokością podatku za okres podatkowy a wpłaconymi w danym okresie podatkowym zaliczkami. Jeżeli zaliczki są niższe od zobowiązania podatkowego, podmiot podatkowy powinien uregulować dopłatę podatku, jeżeli natomiast są wyższe, mamy do czynienia z nadpłatą podatku.

Z punktu widzenia szybkości poboru podatku, prostoty i minimalizacji ucieczek od podatku korzystniejszy wydaje się pobór podatków dochodowych poprzez **potrącenie podatku u źródła przychodów**. Potrącenie podatku to pobór podatku, gdy mamy do czynienia z dwoma podmiotami podatkowymi – płatnikiem podatku, który jest bezpośrednim podmiotem podatkowym, podatek wylicza i w ramach swojej odpowiedzialności majątkowej odprowadza oraz podatnikiem, z którego przychodu płatnik podatku podatek potrąca i który jest pośrednim podmiotem podatkowym. Należyte potrącenie podatku stanowi ostateczne spełnienie obowiązku podatkowego.

Zaliczka na podatek u źródła łączy mechanizm podatku potrącanego z zasadą zaliczkowego poboru. Zaliczka na podatek u źródła wyliczana i odprowadzana jest przez płatnika podatku, czyli osobę wypłacającą przychód. W ten sposób jest przykładowo pobierana zaliczka na podatek dochodowy od osób fizycznych, potrącana z miesięcznego wynagrodzenia. Zaliczki na podatek u źródła są ujmowane w zeznaniu podatkowym składanym przez samego podatnika lub w sposób uproszczony poprzez tzw. rozliczenie zaliczek podatkowych przeprowadzone przez płatnika podatku.

1.11 Optymalizacja zobowiązania podatkowego

Minimalizacja zobowiązania podatkowego to racjonalne zachowanie ekonomiczne podmiotu podatkowego. Państwo nie tylko zakłada takie zachowanie, lecz stara się również wykorzystać to w celu odpowiedniego ukierunkowania działania podmiotu podatkowego.

Oszczędność podatkowa powstaje w sytuacji, gdy podmiot podatkowy korzysta z możliwości obniżenia podstawy opodatkowania i podatku w ramach wszystkich alternatywnych procedur określonych w ustawie podatkowej, ewentualnie z wszystkich dozwolonych sposobów korekty podstawy opodatkowania przy zachowaniu warunków określonych ustawą.

Umożliwienie oszczędności podatkowych może być po stronie państwa umotywowane dążeniem do zmniejszenia kosztów administracyjnych związanych z poborem podatku. Część oszczędności podatkowych ma charakter odroczenia podatku na przyszłość, przykładowo poprzez tworzenie rezerw na przyszłe wydatki lub poprzez przyspieszoną amortyzację składników majątku.

Uniknięcie podatku oznacza zminimalizowanie podatku poprzez wyszukiwanie niezakładanych przez ustawodawcę luk w "stylizacji" ustaw podatkowych. Jeżeli konkretny sposób wykorzystania niedoskonałego sformułowania ustawy podatkowej zaczyna być wykorzystywany w większej skali, skutkuje to zazwyczaj zmianą ustawy podatkowej.

Ucieczka od podatku to niezgodne z prawem działanie podmiotu podatkowego mające na celu niedozwolone zmniejszenie wielkości zobowiązania podatkowego. Jeżeli takie działanie jest umyślne, prowadząc jednocześnie do większego zmniejszenia wpływów budżetowych, możemy mieć do czynienia z przestępstwem zmniejszenia podatku lub przestępstwem podobnego typu.

2 System podatkowy Republiki Czeskiej

System podatkowy Republiki Czeskiej został utworzony 1.1.1993 roku. Pełni wiele funkcji - **fiskalną** – tworzy wystarczająco duży budżet państwa, czyli taki budżet, który zapewnia płynne finansowanie gospodarki państwowej oraz umożliwia realizację niezbędnych działań w całej gospodarce narodowej, **regulacyjną** - w szczególności w przypadku podatków od konsumpcji i ekologicznych ma za zadanie regulowanie konsumpcji w interesie ochrony zdrowia i środowiska, **stymulacyjną** – motywuje podatników do podejmowania decyzji w aspektach ekonomicznych, **społeczną** – pomaga np. osobom niepełnosprawnym bez kłopotu zająć miejsce w społeczeństwie, np. poprzez możliwość korzystania przez pracodawców, zatrudniających osoby niepełnosprawne, z przywilejów. Płacenie podatków stanowi jeden z podstawowych obowiązków obywatela każdego państwa.

Po podziale Czechosłowacji do systemu prawnego Republiki Czeskiej przejęto ustawę o systemie podatkowym. W pierwszym ustępie pierwszego paragrafu tejże ustawy znajduje się wykaz podatków, które tworzą system podatkowy Republiki Czeskiej. Należą do nich:

1. podatki pośrednie

- a) podatek od wartości dodanej (od towarów i usług), w tym podatek od importu,
- b) podatki od konsumpcji, czyli: podatek od paliw i smarów węglowodorowych, podatek od spirytusu i destylatów, podatek od piwa, podatek od wina i podatek od tytoniu i wyrobów tytoniowych.

2. podatki dochodowe

- a) podatek dochodowy od osób fizycznych,
- b) podatek dochodowy od osób prawnych.

3. podatek od nieruchomości

4. podatek drogowy

5. podatek od spadków i darowizn

6. podatek od przeniesienia praw własności do nieruchomości

7. podatek ekologiczny.

Wśród kolejnych danin o charakterze podatkowym należy wymienić w szczególności składki na ubezpieczenia społeczne oraz opłaty lokalne.

2.1 Ustawa o podatku od wartości dodanej (Zákon o dani z přidané hodnoty)

Ustawa nr 588/1992 Dz.U. o podatku od wartości dodanej (odpowiednik polskiej ustawy od towarów i usług – przyp. tłum.) z dnia 24.11.1992 r. weszła w życie dnia 18.12.1992 r., tracąc ważność 1.5.2004 r. Do momentu utraty ważności znowelizowano ją 31 razy. Tab. 1 przedstawia ilość nowelizacji ustawy w poszczególnych latach.

Tab. 1: Ilość nowelizacji ustawy nr 588/1992 Dz. U. o podatku od wartości dodanej

Rok	Ilość nowelizacji	Rok	Ilość nowelizacji
1993	2	2000	6
1994	3	2001	3
1995	2	2002	3
1996	1	2003	6
1997	2	2004	1
1998	1	-	-
1999	1	Razem	31

Źródło: ASPI - prawny system informacyjny, opracowanie własne

Ustawa nr 235/2004 Dz.U. o podatku od wartości dodanej z dnia 1.4.2004 r. weszła w życie z dniem 1.5.2004 r. Była nowelizowana 29 razy. Tab. 2 przedstawia ilość nowelizacji ustawy w poszczególnych latach.

Tab. 2: Ilość nowelizacji ustawy nr 235/2004 Dz. U. o podatku od wartości dodanej

Rok	Ilość nowelizacji	Rok	Ilość nowelizacji
2004	3	2009	4
2005	6	2010	2
2006	4	2011	3
2007	4		
2008	3	Razem	29

Źródło: ASPI - prawny system informacyjny, opracowanie własne

Łącznie uchwalono 57 nowelizacji ustawy o podatku od wartości dodanej.

Przedmiot podatku

Przedmiot podatku stanowi dostawa towarów lub przeniesienie własności nieruchomości lub odpłatne przekazanie nieruchomości na aukcji przez osobę podlegającą opodatkowaniu w ramach prowadzonej działalności gospodarczej z miejscem świadczenia w kraju; odpłatne świadczenie usług przez osobę podlegającą opodatkowaniu w ramach prowadzonej działalności gospodarczej z miejscem świadczenia w kraju; odpłatne nabycie towarów z innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, zrealizowane w kraju przez osobę podlegającą opodatkowaniu w ramach prowadzonej działalności gospodarczej lub przez osobę prawną nie powołaną w celu prowadzenia działalności, oraz odpłatne nabycie nowego środka transportu z innego państwa członkowskiego przez osobę, która nie podlega opodatkowaniu oraz import towarów z miejscem świadczenia w kraju.

Osoba podlegająca opodatkowaniu

Osoba podlegająca opodatkowaniu, która ma siedzibę, miejsce prowadzenia działalności gospodarczej lub zakład na terenie kraju, zwolniona jest od opodatkowania, jeżeli jej obroty nie przekroczyły wartości 1 000 000 CZK w ciągu najbliższych 12 poprzednich następujących po sobie miesięcy kalendarzowych. Obrotami rozumie się przychody z tytułu zrealizowanych świadczeń za wyjątkiem świadczeń, które są zwolnione z opodatkowania bez prawa do odliczenia.

Osoba podlegająca opodatkowaniu mająca siedzibę, miejsce prowadzenia działalności gospodarczej lub zakład w kraju, której obroty przekroczą wymienioną kwotę, powinna złożyć zgłoszenie rejestracyjne w ciągu 15 dni od zakończenia miesiąca kalendarzowego, w którym przekroczone określony limit. Płatnikiem zostaje od pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po miesiącu, w którym przekroczone obroty.

Jeżeli osoba podlegająca opodatkowaniu nie zarejestruje się jako płatnik w przypadku przekroczenia limitu obrotów w wysokości 1 000 000 CZK, zobowiązana jest do zapłaty na rzecz organu podatkowego kwoty w wysokości 10% całkowitych przychodów z tytułu opodatkowanych świadczeń za podlegające opodatkowaniu świadczenia, które zrealizowała bez podatku. Kwota całkowita obliczana jest od dnia, w którym osoba podlegająca opodatkowaniu powinna być płatnikiem, aż do dnia, gdy została płatnikiem na mocy decyzji organu podatkowego. Sankcja ta nie stanowi kary i można ją ująć w kosztach uzyskania przychodów.

Odliczenie podatku

Od 1.1.2011 r. błędnie podany na dokumencie podatkowym (fakturze) podatek nie daje prawa do odliczenia podatku. Podatkiem naliczonym jest wyłącznie podatek, ustalony zgodnie z ustawą o VAT. Jeżeli kwota podatku wskazana na przyjętym dokumencie podatkowym przekroczy wartość podatku, jaki ma być zastosowany w myśl ustawy, płatnik będzie mógł skorzystać z prawa do odliczenia podatku tylko do wysokości odpowiadającej podatkowi, jaki ma być zastosowany zgodnie z ustawą.

Z tego wynika, że jeżeli np. płatnik podatku lub dostawca przy dostawie towarów błędnie wyliczy podatek należny ze stawką podstawową, gdy zgodnie z ustawą o VAT powinna być zastosowana obniżona stawka podatku, odbiorca, będący płatnikiem podatku, będzie miał prawo do odliczenia podatku wyłącznie w wysokości odpowiadającej obniżonej stawce podatkowej.

Świadczenia zwolnione bez prawa do odliczenia podatku

W przypadku świadczeń, które są zwolnione od opodatkowania bez prawa do odliczenia podatku, obowiązek wykazania tego świadczenia przypada na dzień jego realizacji lub na dzień przyjęcia płatności (w zależności od tego, który dzień nastąpi wcześniej). Płatnik powinien świadczenia zwolnione od podatku bez prawa do odliczenia podatku ująć w deklaracji podatkowej za okres podatkowy, w którym powstał obowiązek wykazania tego świadczenia.

Od podatku bez prawa do odliczenia podatku zwolnione są świadczenia, jeżeli płatnik rozlicza je na rzecz innej osoby a rozliczana kwota nie przekracza wartości, za jaką płatnik to świadczenie nabył.

Do świadczeń zwolnionych od podatku bez prawa do odliczenia podatku należą usługi pocztowe, emisje radiowe i telewizyjne, czynności finansowe, ubezpieczeniowe, przeniesienie i wynajem gruntów, budowli, mieszkań i pomieszczeń gospodarczych, wynajem innych urządzeń, edukacja i oświata, usługi i towary zdrowotne, pomoc społeczna, prowadzenie loterii i innych podobnych gier, inne świadczenia zwolnione od podatku bez prawa do odliczenia podatku, dostawa towarów, które wykorzystano w celu świadczeń zwolnionych od podatku bez prawa do odliczenia podatku oraz towarów, w przypadku których płatnik nie ma prawa do odliczenia podatku.

Świadczenia zwolnione od podatku z prawem do odliczenia podatku

W przypadku świadczeń, które są zwolnione od opodatkowania z prawem do odliczenia podatku, obowiązek wykazania tego świadczenia przypada na dzień jego realizacji lub na dzień przyjęcia płatności (w zależności od tego, który dzień nastąpi wcześniej). Płatnik powinien świadczenia zwolnione od podatku z prawem do odliczenia podatku ująć w deklaracji podatkowej za okres podatkowy, w którym powstał obowiązek wykazania tego świadczenia.

Do świadczeń zwolnionych od podatku z prawem do odliczenia podatku należy dostawa towarów do innego państwa członkowskiego, nabycie towarów z innego państwa członkowskiego, eksport towarów, usługi świadczone do państw trzecich, zwolnienia w szczególnych przypadkach, transport i usługi bezpośrednio związane z importem i eksportem usług, przewozy osób oraz import towarów.

Stawka podatkowa Obniżona stawka VAT została podniesiona z 10% do 14%. Podstawowa stawka VAT pozostaje na poziomie 20%.

Od 1.1.2012 r. obowiązuje zmiana trybu przeniesienia obowiązku podatkowego w zakresie podatku VAT w przypadku świadczenia robót budowlanych lub montażowych. Tryb przeniesienia obowiązku podatkowego może zostać zastosowany wyłącznie pomiędzy płatnikami podatku VAT w przypadku świadczenia usług w kraju (miejsce świadczenia jest w RCz).

W/w tryb powinien więc zastosować płatnik (świadczący usługę), który wykonuje określone roboty budowlane lub montażowe z miejscem świadczenia w kraju na rzecz innego płatnika (odbiorcy świadczenia) dla celów jego działalności gospodarczej (ekonomicznej).

Równocześnie w sposób logiczny obowiązuje zasada, że w takim przypadku obowiązek zastosowania w/w trybu leży także po stronie płatnika – odbiorcy świadczenia.

Tryb przeniesienia obowiązku podatkowego nie jest stosowany, jeżeli płatnik świadczy roboty budowlane lub montażowe na rzecz odbiorcy świadczenia, niebędącego płatnikiem podatku VAT oraz w sytuacji, gdy taką usługę świadczy osoba niebędąca płatnikiem na rzecz płatnika podatku VAT.

W zakresie warunku świadczenia pomiędzy płatnikami podatku VAT należy podkreślić, że przesłanką dla powstania obowiązku zastosowania trybu przeniesienia obowiązku podatkowego jest fakt, że osoby te w trakcie realizacji danego świadczenia są osobami podlegającymi podatkowi, tj. odbywa się to w ramach ich działalności gospodarczej (ekonomicznej). W przypadku robót budowlanych chodzi przede wszystkim o to, że osoba przyjmująca podlegające opodatkowaniu świadczenie jest w przypadku tego świadczenia osobą podlegającą opodatkowaniu podatkiem VAT.

Jeżeli odbiorca świadczenia (płatnik) nabywa przyjmowane świadczenie podlegające opodatkowaniu wyłącznie na potrzeby prywatne lub wyłącznie w celu świadczenia, które nie stanowi przedmiotu opodatkowania, nie jest w tym przypadku osobą podlegającą opodatkowaniu i w tym przypadku nie może zastosować trybu przeniesienia obowiązku podatkowego – oznacza to, że płatnik, który wykonał podlegające opodatkowaniu świadczenie, stosuje podatek należny, podatek ujmie w deklaracji i zapłaci (zwykły mechanizm).

W podobny sposób trybu przeniesienia obowiązku podatkowego nie stosuje się, gdy np. gmina nabywa świadczenie na potrzeby związane wyłącznie z jej działalnością w ramach wykonywania zadań administracji publicznej, w ramach której nie podlega opodatkowaniu (patrz § 5 ust. 3 ustawy o podatku VAT).

Aby wykonawca świadczenia miał pewność co do prawidłowości opodatkowania, można zalecić, aby nabywca świadczenia oświadczył na piśmie, że przyjmowane świadczenie wykorzysta wyłącznie do celów, które nie stanowią przedmiotu opodatkowania, wzgl. odbiorca nie jest w zakresie danego świadczenia osobą podlegającą opodatkowaniu.

Jeżeli świadczenie jest choćby tylko w części przyjmowane w kilku celach, przykładowo do celów prywatnych płatnika i do celów jego działalności gospodarczej lub do celów mieszanych podmiotów publiczno - prawnych i non-profit, przy czym część jest dla celów, gdy odbiorca jest osobą podlegającą opodatkowaniu, świadczenie będzie w całości podlegało trybowi przeniesienia obowiązku podatkowego.

W sytuacjach, gdy odbiorca robót budowlanych i montażowych świadczonych na terenie kraju jest wprawdzie czeskim nie-płatnikiem, ale jest zarejestrowany do podatku VAT w innym państwie członkowskim lub jest osobą zagraniczną, należy zwrócić uwagę na § 94 ust. 16 ustawy o VAT. Zgodnie z nim obowiązuje zasada, że taka osoba zarejestrowana do podatku VAT w innym państwie członkowskim lub osoba zagraniczna podlegająca opodatkowaniu, podobnie jak krajowy odbiorca świadczeń objętych trybem przeniesienia obowiązku podatkowego, staje się na mocy ustawy czeskim płatnikiem w dniu wykonania przedmiotowego świadczenia.

Jeżeli ustawa o podatku VAT nie stanowi inaczej, również dla podlegających opodatkowaniu świadczeń podlegających trybowi przeniesienia obowiązku podatkowego obowiązują zasady opodatkowania zapisane w ostatnich przepisach tej ustawy. Podstawa opodatkowania podlegającego opodatkowaniu świadczenia ustalana jest na podstawie ogólnych zasad zapisanych w ustawie o podatku VAT, gdy podstawą opodatkowania jest wszystko, co płatnik otrzymał lub ma otrzymać jako zapłatę z tytułu wykonanych podlegających opodatkowaniu świadczeń od osoby, dla której zrealizowano świadczenie, lub od osoby trzeciej (więcej patrz § 36 ustawy o podatku VAT). W celu ustalenia właściwej stawki podatku dla takiego świadczenia obowiązują § 47, wzgl. § 48 i 48a ustawy o podatku VAT.

Okres podatkowy

Okresem podatkowym jest kwartał kalendarzowy, o ile obroty płatnika w poprzednim roku kalendarzowym nie osiągnęły poziomu 10 000 000 CZK. Jeżeli obroty płatnika za poprzedni rok kalendarzowy osiągnęły wartość 10 000 000 CZK, okresem podatkowym jest miesiąc kalendarzowy. Płatnik, którego obroty za poprzedni okres osiągnęły wartość 2 000 000 CZK, ma prawo wyboru miesiąca kalendarzowego jako okresu rozliczeniowego (podatkowego), przy czym musi o zmianie takiej powiadomić organ podatkowy. Podatnik może zmienić okres podatkowy z kwartalnego na miesięczny lub z miesięcznego na kwartalny najwcześniej od początku następnego roku kalendarzowego. Płatnik powinien powiadomić organ podatkowy o zmianie okresu podatkowego najpóźniej do 31 stycznia danego roku kalendarzowego.

Deklaracja podatkowa

W ciągu 25 dni od zakończenia okresu podatkowego płatnik powinien złożyć deklarację podatkową, nawet w sytuacji, gdy nie powstało zobowiązanie podatkowe. Natomiast zobowiązanie podatkowe należy uregulować w terminie określonym dla złożenia deklaracji podatkowej. Jeżeli w wyniku wymierzenia nadmiernego odliczenia powstanie nadpłata podlegająca zwrotowi, podlega ona zwrotowi na rzecz płatnika bez konieczności składania wniosku w ciągu 30 dni od wymierzenia nadmiernego odliczenia.

Wyrejestrowanie

Płatnik może wyrejestrować się z VAT najwcześniej po upływie jednego roku od daty wejścia w życie zaświadczenia o rejestracji, jeżeli jego obroty nie przekroczą wartości 1000000 CZK w okresie najbliższych poprzednich 12 następujących po sobie miesięcy

2.2 Ustawa o podatkach akcyzowych (Zákon o spotřebních daních)

Ustawa nr 587/1992 Dz.U. o podatkach akcyzowych z dnia 20.11.1992 r. weszła w życie dnia 1.1.1993 r., tracąc ważność 1.1.2004 r. Do momentu uchylenia znowelizowano ją 22krotnie.

Tab. 3 przedstawia ilość nowelizacji ustawy w poszczególnych latach do momentu jej uchylenia.

Tab. 3: Ilość nowelizacji ustawy nr 587/1992 Dz. U. o podatkach akcyzowych

Rok	Ilość nowelizacji	Rok	Ilość nowelizacji
1993	4	2000	2
1994	3	2001	4
1995	2	2002	1

1996	2	2003	-
1997	2	-	-
1998	1	-	-
1999	1	Razem	22

Źródło: ASPI - prawny system informacyjny, opracowanie własne

Ustawa nr 353/2003 Dz.U. o podatkach akcyzowych z dnia 26.9.2003 r. weszła w życie dnia 24.10.2003 r., niektóre postanowienia weszły w życie z dniem 1.1.2004 r. Była znowelizowana 41krotnie. Tab. 4 przedstawia ilość nowelizacji ustawy.

Tab. 4: Ilość nowelizacji ustawy nr 335/2003 Dz. U. o podatkach akcyzowych

Rok	Ilość nowelizacji	Rok	Ilość nowelizacji
2003	3	2008	5
2004	4	2009	5
2005	9	2010	2
2006	7	2011	3
2007	3	Razem	41

Źródło: ASPI - prawny system informacyjny, opracowanie własne

Przedmiot podatku

Przedmiotem opodatkowania są oleje mineralne (produkty ropopochodne), spirytus, piwo, wino oraz produkty pośrednie, wyroby tytoniowe.

Płatnik podatku

Płatnikiem podatku jest ogólnie osoba prawna lub fizyczna, prowadząca skład podatkowy, będąca uprawnionym odbiorcą, przedstawicielem podatkowym lub producentem, która ma obowiązek rejestracji podatkowej oraz zapłaty podatku w związku z wprowadzeniem wymienionych wyrobów do wolnego obrotu, lub w związku z utratą lub zniszczeniem albo innym pomniejszeniem wartości wybranych wyrobów transportowanych w trybie warunkowego zwolnienia od podatku.

Zwolnienie z opodatkowania

Zwolnienia dotyczą wyrobów importowanych zwolnionych od cła, wyrobów importowanych z terenu państw członkowskich NATO na potrzeby sił zbrojnych NATO, wyrobów zakupionych bez podatku w stanie wojennym na podstawie uchwały rady ministrów, uzasadnionych strat technicznych przy transporcie lub składowaniu wybranych wyrobów, wybranych wyrobów przeznaczonych do produkcji produktów nieobjętych podatkiem oraz innych okoliczności, uzasadniających prawo do zwolnienia w myśl ustawy o podatkach akcyzowych.

Stawka podatkowa

Stawki wybranych wyrobów są specyficzne (ilościowe) lub wartościowe (procentowe). Stawki podatku w przypadku papierosów stanowią połączenie stawki specyficznej i wartościowej. Podatek wyliczany jest poprzez pomnożenie podstawy opodatkowania przez stawkę podatkową określoną dla danego wyrobu zgodnie z ustawą o podatkach akcyzowych.

Okres podatkowy

Dla wybranych wyrobów, za wyjątkiem wybranych wyrobów importowanych, okresem podatkowym jest miesiąc kalendarzowy. Płatnicy zobowiązani do wykazania i zapłaty podatku, powinni w urzędzie celnym złożyć deklarację podatkową, oddzielnie dla każdego podatku, w ciągu 25 dni od zakończenia okresu podatkowego, w którym obowiązek ten zaistniał.

Podatki administrują urzędy celne właściwe według siedziby lub miejsca pobytu płatnika podatku.

2.3 Ustawa o podatkach dochodowych (Zákon o daních z příjmů)

Ustawa nr 586/1992 Dz.U. o podatkach dochodowych z dnia 20 listopada 1992 roku weszła w życie 1.1.1993 r. Ustawa ta miała już 117 nowelizacji. Tab. 5 przedstawia ilość nowelizacji ustawy w poszczególnych latach.

Tab. 5: Ilość nowelizacji ustawy nr 586/1992 Dz. U. o podatkach dochodowych

Rok	Ilość nowelizacji	Rok	Ilość nowelizacji	Rok	Ilość nowelizacji
1993	5	2000	11	2007	8
1994	5	2001	5	2008	3
1995	6	2002	7	2009	12
1996	2	2003	6	2010	1
1997	6	2004	14	-	-
1998	4	2005	8	-	-
1999	4	2006	10	Razem	117

Źródło: ASPI - prawny system informacyjny, opracowanie własne

Ustawa 586/92 Dz.U. o podatkach dochodowych dotyczy podatku dochodowego od osób fizycznych oraz podatku dochodowego od osób prawnych.

2.3.1 Podatek dochodowy od osób fizycznych Podatnicy

Podatnikami podatku dochodowego od osób fizycznych są osoby fizyczne. Podatnicy, którzy mają na terytorium Czech miejsce zamieszkania (zgodnie z ustawą miejsce, w którym podatnik ma stałe mieszkanie przy założeniu okoliczności, na podstawie których można wnioskować o jego zamiarze stałego przebywania w tym mieszkaniu) lub zazwyczaj tu przebywają (przebywają tu co najmniej 183 dni w danym roku kalendarzowym za wyjątkiem podejmowania studiów lub leczenia), mają obowiązek podatkowy, który dotyczy ich przychodów osiąganych na terenie Czech oraz przychodów osiąganych zagranicą. Podatnicy ci mają więc nieograniczony obowiązek podatkowy i w Czechach opodatkowują swoje przychody z całego świata.

Pozostali podatnicy, niewymienieni w poprzednim akapicie lub podatnicy, co do których stanowią tak umowy międzynarodowe, mają obowiązek podatkowy dotyczący tylko przychodów osiąganych ze źródeł na terenie Republiki Czeskiej.

Swoje przychody i wydatki podatnicy ujmują wraz z przychodami z działalności gospodarczej oraz innej działalności zarobkowej wykonywanej osobiście w prowadzonej ewidencji księgowej zgodnie z ustawą nr 563/1991 Dz.U. o rachunkowości lub w ewidencji podatkowej określonej na mocy ustawy nr 586/1992 Dz. U. o podatkach dochodowych, ewentualnie w ewidencji przychodów i wydatków w przypadku przychodów z wynajmu.

Przedmiot podatku dochodowego od osób fizycznych

Przedmiotem podatku są:

- a) przychody z pracy najemnej (wynagrodzenie) oraz dodatki funkcyjne,
- b) przychody z działalności gospodarczej i innej działalności zarobkowej wykonywanej osobiście,
- c) przychody z majątku kapitałowego,
- d) przychody z wynajmu,
- e) pozostałe przychody.

Pod pojęciem przychodu rozumie się zarówno przychody pieniężne, jak i niepieniężne osiągnięte w drodze wymiany.

Podstawa opodatkowania

Podstawę opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych stanowi kwota, o jaką przychody osiągnięte przez podatnika w okresie podatkowym przewyższają możliwe do udokumentowania koszty ich uzyskania.

W przypadku podatnika, osiągającego w okresie podatkowym dwa lub kilka rodzajów przychodów równolegle, podstawę stanowi suma częściowych podstaw opodatkowania ustalonych według poszczególnych rodzajów przychodów.

Jeżeli zgodnie z ewidencją księgową, ewidencją podatkową lub ewidencją przychodów i wydatków wydatki przekroczą przychody, o których mowa w §7 i § 9 (przychody z działalności gospodarczej i przychody z wynajmu), różnica stanowi stratę. Stratę podatkową lub jej część, której nie można wykorzystać w momencie opodatkowania przychodów w okresie podatkowym, w którym powstała, można odliczyć według odpowiednich zasad w kolejnych 5 okresach podatkowych.

Jeżeli podatnik nie dokumentuje poniesionych kosztów uzyskania przychodów, może je wyliczyć ryczałtowo jako:

- a) 80% przychodów z działalności rolnej, leśnej i prowadzonej w zakresie gospodarki wodnej oraz z działalności rzemieślniczej,
- b) 60% przychodów z działalności gospodarczej, za wyjątkiem działalności rzemieślniczych,
- c) 40% przychodów z innej działalności gospodarczej w myśl odrębnych przepisów lub przychodów z tytułu korzystania lub udzielenia praw własności przemysłowej lub intelektualnej, praw autorskich, w tym praw pokrewnych oraz przychodów z tytułu wydawania, powielania i rozpowszechniania dzieł literackich i innych na koszt własny,
- d) 30% przychodów z wynajmu nieruchomości, mieszkań i ruchomości.

Podatnik stosujący ryczałtowe koszty uzyskania przychodów prowadzi tylko ewidencję swoich przychodów i należności powstałych w związku z działalnością gospodarczą lub inną zarobkową działalnością wykonywaną osobiście oraz musi prowadzić ewidencję środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, które podlegają amortyzacji.

Od podstawy opodatkowania można odliczyć tzw. niepodlegające opodatkowaniu elementy podstawy opodatkowania (odliczenia od dochodu). Należy do nich wartość darowizn przekazanych na rzecz gmin, krajów (największych jednostek samorządu terytorialnego - przyp. tłum.), jednostek organizacyjnych państwa, osób prawnych mających siedzibę na terytorium RCZ na finansowanie nauki i edukacji, kultury, szkolnictwa, na cele religijne dla zarejestrowanych kościołów i związków wyznaniowych, na działalność partii politycznych, na działalność w zakresie kultury fizycznej, na policję, służbę zdrowia, ekologię oraz inne cele humanitarne określone ustawą.

Darowiznę można przekazać osobom fizycznym prowadzącym placówki szkolne i placówki służby zdrowia oraz placówki na rzecz ochrony pozostawionych i zagrożonych zwierząt, osobom fizycznym, które pobierają częściową lub pełną rentę inwalidzką na środki zdrowotne, na pomoce rehabilitacyjne i kompensacyjne oraz składniki majątku ułatwiające tym osobom naukę i podjęcie pracy o wartości równej najwyżej 10% podstawy opodatkowania. Odliczeniu podlegają także darowizny na finansowanie likwidacji skutków klęski żywiołowej na terytorium Republiki Czeskiej lub państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Norwegii lub Islandii.

Stawka podatkowa

Podatek od podstawy opodatkowania pomniejszonej o nieopodatkowaną część podstawy opodatkowania oraz odliczenia od dochodu, zaokrąglonej do pełnych setek CZK w dół wynosi 15%.

2.3.2 Podatek dochodowy od osób prawnych

Podatnicy

Podatnikami podatku dochodowego od osób prawnych są osoby, niebędące osobami fizycznymi. Są to osoby prawne – podmioty gospodarcze wpisane do rejestru handlowego oraz instytucje posiadające osobowość prawną, które nie są założone lub powołane w celu prowadzenia działalności gospodarczej. Podatnicy, mający na terenie Republiki Czeskiej siedzibę lub zarząd, przez co rozumie się adres miejsca, z którego podatek jest zarządzany, mają obowiązek podatkowy dotyczący przychodów osiągniętych ze źródeł na terytorium Czech oraz przychodów osiągniętych ze źródeł zagranicą. Podatnicy nieposiadający na terenie Republiki Czeskiej swojej siedziby, mają obowiązek podatkowy dotyczący wyłącznie przychodów ze źródeł na terytorium Republiki Czeskiej.

Okres podatkowy

To rok kalendarzowy lub obrotowy, ewentualnie okres obrachunkowy, jeżeli ten okres obrachunkowy jest dłuższy od następujących po sobie 12 miesięcy.

Przedmiot podatku

Przedmiotem opodatkowania są przychody z wszelkiej działalności i gospodarowania ze składnikami majątku, np. przychody ze sprzedaży lub wynajmu składników majątku. W przypadku podatników, którzy nie zostali założeni w celu prowadzenia działalności gospodarczej, przedmiot opodatkowania stanowią przychody z czynności ekonomicznych, przychody z reklamy, przychody z najmu itp.

Podstawa opodatkowania

Dla celów ustalenia podstawy opodatkowania pod pojęciem przychody rozumie się świadczenia pieniężne i niepieniężne, wycenione po cenach ogólnie przyjętych. Ustawa nakazuje zastosowanie cen ogólnie przyjętych w przypadku świadczeń na rzecz osób powiązanych ekonomicznie lub personalnie.

Podstawę opodatkowania stanowi różnica, o jaką przychody, za wyjątkiem przychodów niestanowiących przedmiot opodatkowania i przychodów zwolnionych od podatku, przewyższają wydatki (koszty), przy założeniu zachowania ich współmierności pod względem przedmiotu i czasu w danym okresie podatkowym. Podstawową przesłanką do ustalenia właściwej wysokości zobowiązania podatkowego jest ustalenie wyniku finansowego z działalności oraz jego przekształcenie w podstawę opodatkowania (dochód, zysk) lub stratę podatkową. W celu właściwego ustalenia podstawy opodatkowania wynik finansowy należy przed opodatkowaniem skorygować o pozycje księgowe, które są ujęte w wyniku finansowym, lecz nie podlegają opodatkowaniu. Księgowy wynik finansowy przed opodatkowaniem należy pomniejszyć o przychody, które nie podlegają opodatkowaniu (np. przychody z tytułu darowizn, spadków), przychody zwolnione od podatku

(np. określone ustawą przychody z przedsięwzięć ekologicznych), o przychody, od których podatek pobierany jest wg stawki szczególnej, a ponadto należy go powiększyć o koszty księgowe, które nie są kosztami podatkowymi oraz kwoty odliczone od podstawy opodatkowania w przypadku braku przestrzegania określonych warunków.

Od w ten sposób wyliczonej podstawy opodatkowania lub straty podatkowej odlicza się pozycje podlegające odliczeniu od podstawy opodatkowania. Od podstawy opodatkowania pomniejszonej o pozycje do odliczenia odlicza się następnie darowizny przekazane na cele użyteczności publicznej. W następnej kolejności można obliczyć podatek. Obliczony podatek podlega pomniejszeniu o odliczenia od podatku. Np. o kwotę 18 000 CZK za każdego niepełnosprawnego pracownika, o kwotę 60 000 CZK za każdego pracownika z ciężkim upośledzeniem oraz o połowę podatku w przypadku podatników, osób prawnych, zatrudniających co najmniej 25 pracowników, wśród których udział pracowników niepełnosprawnych wynosi ponad 50% przeciętnej rocznej przeliczonej liczby wszystkich pracowników.

Stawka podatkowa

Stawka podatkowa wynosi 19%.

2.4 Ustawa o podatku od nieruchomości (Zákon o dani z nemovitostí)

Ustawa nr 338/1992 Dz.U. o podatku od nieruchomości z dnia 4.5.1992 r. weszła w życie z dniem 1.1.1993 r. Była nowelizowana 25krotnie. Tab. 6 przedstawia ilość nowelizacji ustawy w poszczególnych latach.

Tab. 6: Ilość nowelizacji ustawy nr 338/1992 o podatku od nieruchomości

Rok	Ilość nowelizacji	Rok	Ilość nowelizacji	Rok	Ilość nowelizacji
1993	1	2000	2	2007	2
1994	1	2001	2	2008	-
1995	2	2002	1	2009	3
1996	-	2003	-	2010	1
1997	-	2004	2	2011	2
1998	-	2005	4	-	-
1999	-	2006	2	Razem	25

Źródło: ASPI - prawny system informacyjny, opracowanie własne

Podatek od nieruchomości jest tzw. podatkiem realnym i obowiązek jego uiszczenia powstaje bez względu na to, czy podatnik osiąga wystarczające dochody w celu jego zapłaty.

Zapłacony podatek od nieruchomości stanowi koszt uzyskania przychodu w podatku dochodowym. Ustawa dotyczy podatku od gruntów i podatku od budynków.

2.4.1 Podatek od gruntów

Przedmiotem podatku od gruntów są wszystkie grunty na terenie Republiki Czeskiej, ewidencjonowane w tzw. katastrze nieruchomości. Grunty te dzielą się na grunty rolne (grunty orne, ogrody i sady owocowe, łąki i pastwiska), nierolne (grunty leśne i tereny wodne,

tereny zabudowane i dziedzince oraz inne tereny).

Podatnicy

Podatnikiem jest właściciel gruntu, a w niektórych przypadkach określonych ustawą również dzierżawca gruntu.

Podstawa opodatkowania

Podstawę opodatkowania w przypadku gruntów rolnych stanowi wartość gruntu wynikająca z rozporządzenia, względnie z ustawy, w wysokości ryczałtowej na m². W przypadku tych gruntów stawka wynosi 0,75% (grunty rolne) lub 0,25% (trwałe porosty trawiaste, lasy i stawy). W przypadku pozostałych gruntów podstawę opodatkowania stanowi powierzchnia gruntu w m², stawka natomiast wynosi 1 CZK za m² w przypadku gruntów budowlanych i 0,10 CZK za m² w przypadku gruntów pozostałych.

Od podatku od gruntów są zwolnione grunty należące do Skarbu Państwa, jeżeli nie są wykorzystywane do celów działalności gospodarczej lub wydzierżawione, grunty wykorzystywane przez misje dyplomatyczne, grunty stanowiące miejsca publiczne, przedmiotem podatku nie są w szczególności grunty znajdujące się pod budynkiem w zakresie jego powierzchni zabudowanej.

Od 1.1.2012 r. zgodnie z § 6 ust. 2 znowelizowanej ustawy nr 338/1992 Dz.U. o podatku od nieruchomości, utwardzone części gruntów, wykorzystywane do celów działalności gospodarczej lub w związku z nią, stają się przedmiotem opodatkowania podatkiem od gruntów wg specjalnej stawki podatkowej. **Utwardzoną częścią gruntu rozumie się grunt lub jego część w m² zarejestrowaną w katastrze nieruchomości jako rodzaj gruntu pozostały teren lub zabudowany teren i dziedziniec, którego powierzchnia jest utwardzona (wzmocniona) budowlą w myśl Prawa Budowlanego bez pionowej konstrukcji nośnej.**

Zgodnie z § 6 ust. 6 ustawy o podatku od nieruchomości, jeżeli utwardzona część gruntu służy do różnych celów gospodarczych i nie można określić zakresu wielkości utwardzonej części gruntu służącego do poszczególnych rodzajów działalności, stosuje się stawkę podatku określoną w ustępie 2 lit. a) punkt 2. Jeżeli utwardzona część gruntu wykorzystywana jest do kilku działalności gospodarczych, dla których obowiązują różne stawki podatku, przy czym można wyodrębnić części wykorzystywane do poszczególnych rodzajów działalności, to te utwardzone części będą wykazane oddzielnie w wymiarach odpowiadających poszczególnym stawkom podatku. W przypadku utwardzonej części, na której nie można dokonać takiego wyodrębnienia, ponieważ teren ten jest wykorzystywany dla rodzajów działalności podlegających różnym stawkom podatku, utwardzoną część gruntu opodatkowuje się przy wykorzystaniu stawki wg § 6 ust. 2, lit. a) punkt 2 ustawy o podatku od nieruchomości, tj. 5 CZK/m².

2.4.2 Podatek od budynków

Przedmiot podatku od budynków stanowią budynki na terytorium Republiki Czeskiej, które są po odbiorach, mieszkania wraz z udziałem we wspólnych częściach budynku, które są zaewidencjonowane w katastrze nieruchomości, pomieszczenia gospodarcze wraz z udziałem we wspólnych częściach budynku, które są ewidencjonowane w katastrze nieruchomości.

Podstawowe stawki podatku w przypadku gruntów budowlanych i niektórych budynków (budynki mieszkalne, budowle pełniące funkcję usługową dla budynków mieszkalnych, mieszkania zarejestrowane w katastrze nieruchomości) podlegają pomnożeniu przez współczynniki zależne od wielkości gminy. Współczynniki te wynoszą od 0,3 w najmniejszych gminach liczących do 300 mieszkańców do 4,5 w Pradze. Każda gmina w drodze obwieszczenia może ustalić dla poszczególnych dzielnic lub dla całej gminy współczynniki niższe bądź wyższe.

W przypadku pozostałych rodzajów budynków gmina może zwiększyć podstawową stawkę podatkową, stosując współczynnik 1,5, w Pradze współczynnik 5,0.

Podatnicy

Podatnikiem jest właściciel budynku.

Podstawa opodatkowania

Podstawę opodatkowania w przypadku budynków stanowi powierzchnia rzutu nadziemnej części budynku w m². W przypadku mieszkań lub samodzielnych pomieszczeń gospodarczych podstawą opodatkowania jest wymieniona powierzchnia zwiększona o 20%. Stawka podatku oscyluje od 1 CZK za m² do 10 CZK za m² (np. budynki dla niektórych rodzajów działalności gospodarczej).

Od podatku od budynków są zwolnione budynki należące do Skarbu Państwa, jeżeli nie są wykorzystywane do celów działalności gospodarczej lub wydierżawione, budynki wykorzystywane przez misje dyplomatyczne, budynki publiczne, budynki będące własnością osób niepełnosprawnych, budynki mieszkalne przez okres pierwszych 15 lat po odbiorze, o ile mieszka w nich ich właściciel.

Okres podatkowy

Okresem podatkowym jest rok kalendarzowy.

Zeznanie podatkowe podatnik powinien złożyć we właściwym organie podatkowym do 31 stycznia okresu podatkowego. Zeznanie podatkowe nie jest składane, jeżeli podatnik złożył już zeznanie w którymś z poprzednich okresów podatkowych i od tego czasu nie nastąpiły zmiany okoliczności istotnych z punktu widzenia wymiaru podatku. Jeżeli w stosunku do poprzedniego okresu podatkowego nastąpi zmiana okoliczności istotnych z punktu widzenia wymiaru podatku lub zmianie ulegnie osoba podatnika, podatnik musi to zgłosić do 31 stycznia okresu podatkowego; w takich przypadkach podatek można zgłosić składając zeznanie podatkowe lub częściowe zeznanie podatkowe. W częściowym zeznaniu podatkowym podatnik informuje tylko o zaistniałych zmianach i wylicza całkowite zobowiązanie podatkowe.

2.5 Ustawa o podatku drogowym (Zákon o dani silniční)

Ustawa nr 16/1993 Dz.U. o podatku drogowym z dnia 21.12.1992 r. weszła w życie z dniem 1.1.1993 r. Była nowelizowana 23krotnie. Tab. 7 przedstawia ilość nowelizacji ustawy w poszczególnych latach.

Tab. 7: Ilość nowelizacji ustawy nr 16/1993 o podatku drogowym

Rok	Ilość nowelizacji	Rok	Ilość nowelizacji	Rok	Ilość nowelizacji
1993	2	2000	3	2007	2
1994	1	2001	1	2008	1
1995	-	2002	1	2009	1
1996	2	2003	1	2010	1
1997	-	2004	1	2011	1
1998	2	2005	3	-	-
1999	-	2006	-	Razem	23

Źródło: ASPI - prawny system informacyjny, opracowanie własne

Przedmiot podatku

Przedmiot podatku drogowego stanowią wszystkie drogowe pojazdy mechaniczne oraz ich przyczepy, naczepy zarejestrowane i użytkowane w Republice Czeskiej, jeżeli są wykorzystywane do celów działalności gospodarczej lub innej zarobkowej działalności wykonywanej osobiście lub są wykorzystywane w bezpośrednim związku z prowadzoną działalnością gospodarczą lub do czynności, z których osiągane przychody stanowią przedmiot podatku dochodowego w przypadku podmiotów niezależonych w celu prowadzenia działalności gospodarczej. Pojazdy ciężarowe o masie przynajmniej 3,5 tony są przedmiotem podatku bez względu na to, do jakich celów są wykorzystywane. Przedmiotem podatku drogowego nie są specjalne pojazdy gaśnicowe, pojazdy mające poniżej czterech kół wpisane w dowodzie rejestracyjnym jako kategoria L1, pojazdy misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych, pojazdy zapewniające liniowe osobowe połączenia wewnątrz krajowe, pojazdy użytkowane przez siły zbrojne, pojazdy na napęd elektryczny oraz niektóre inne. Przedmiotem podatku nie są ponadto pojazdy bardziej przyjazdne środowisku (np. pojazdy z napędem hybrydowym łączącym silnik spalinowy i elektryczny, samochody na LPG).

Podatnicy

Podatnikiem jest osoba fizyczna lub prawna, która jest użytkownikiem pojazdu zarejestrowanego w Republice Czeskiej w rejestrze pojazdów i wpisana do dowodu rejestracyjnego. Podatnikiem jest ponadto pracodawca, jeżeli wypłaca swojemu pracownikowi koszty podróży za wykorzystywanie samochodu osobowego lub jego przyczepy, naczepy, o ile obowiązek podatkowy nie ciąży na użytkowniku pojazdu.

Okres podatkowy

Okresem podatkowym jest rok kalendarzowy. Zeznanie podatkowe należy złożyć najpóźniej do 31 stycznia roku kalendarzowego następującego po upływie roku podatkowego. Podatnik wpłaca cztery zaliczki za rok według faktycznego stanu pojazdów spełniających ustawowe warunki do opodatkowania w kwartałach kalendarzowych, które bezpośrednio poprzedzają miesiąc kalendarzowy, w którym przypada termin zapłaty zaliczki.

Stawka podatkowa

W przypadku samochodów osobowych stawka ustalana jest według pojemności silnika w cm sześciennych i oscyluje od 1200 CZK (do 800 cm³) do 4200 CZK (powyżej 3000 cm³). W przypadku pozostałych pojazdów określana jest według najwyższej dopuszczalnej masy (masy całkowitej) w tonach i ilości osi i oscyluje od 1800 CZK (do 1 tony i z 1 osią) do 50 400 CZK (3 osie, powyżej 36 ton).

Stawka podatku podlega pomniejszeniu o 25% w przypadku pojazdów służących do prac rolniczych (dotyczy tylko podatników wykonujących działalność rolniczą).

Zmniejszenie podatku

Zmniejszenie podatku jest możliwe w przypadku pojazdów, które są wykorzystywane do transportu mieszanego, tj. przewożą ładunki, które są na części trasy przewożone koleją lub po wodzie.

2.6 Ustawa o podatku od spadków, podatku od darowizn i podatku od przeniesienia praw do nieruchomości (Zákon o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí)

Ustawa nr 357/1992 Dz.U. o podatku od spadków, podatku od darowizn i podatku z przeniesienia praw do nieruchomości z dnia 5.5.1992 r. weszła w życie z dniem 1.1.1993 r. Była nowelizowana 43krotnie. Tab. 8 przedstawia ilość nowelizacji ustawy w poszczególnych latach.

Tab. 8: Ilość nowelizacji ustawy nr 357/1992 o podatku od spadków, podatku od darowizn i podatku od przeniesienia praw do nieruchomości

Rok	Ilość nowelizacji	Rok	Ilość nowelizacji	Rok	Ilość nowelizacji
1993	2	2000	5	2007	3
1994	4	2001	2	2008	1
1995	1	2002	3	2009	2
1996	2	2003	1	2010	2
1997	3	2004	2	2011	3
1998	1	2005	2	-	-
1999	1	2006	3	Razem	43

Źródło: ASPI - prawny system informacyjny, opracowanie własne

2.6.1 Podatek od spadków

Przedmiot podatku

Przedmiot podatku stanowi nieodpłatne nabycie majątku w inny sposób aniżeli w wyniku śmierci spadkodawcy.

Podatnicy

Podatnikiem podatku jest obdarowany, w przypadku darowizny za granicę podatnikiem jest darczyńca. W przypadku przekazania darowizny za granicę lub zza granicy, darczyńca jest poręczycielem. W celu ustalenia wysokości podatku, ewentualnie w celu zwolnienia od podatku, podatników dzieli się na trzy grupy. 1. grupę stanowią krewni w linii prostej i współmałżonkowie, 2. grupę rodzeństwo, inni wymienieni krewni i inne osoby bliskie a 3. grupę stanowią pozostałe osoby prawne i fizyczne.

Podstawa opodatkowania

Podstawą opodatkowania jest cena przekazanego w darowiźnie majątku pomniejszona o udokumentowane zadłużenie, o podatki opłacone przy imporcie w przypadku otrzymania darowizny z zagranicy oraz o kwoty zwolnione od podatku.

Stawka podatkowa

Stawka podatkowa zależna jest od stosunku darczyńcy i obdarowanego i wynosi od 7% (do 1 mln CZK) do 40% (powyżej 50 mln CZK oraz w 3. grupie (pozostałe osoby)).

Zwolnienie z opodatkowania

Od podatku zwolnione jest nabycie majątku (ruchomości na potrzeby osobiste, środki pieniężne i papiery wartościowe) w przypadku osób z 1. i 2. grupy. Zwolnienie do 20 tys. CZK stosowane jest dla 3. grupy.

Od podatku od darowizn zwolnionych jest wiele darowizn: bezpłatne nabycie majątku przez skarb państwa lub publiczne szkoły wyższe, przekazanie w darowiźnie majątku przeznaczonego na finansowanie w dziedzinie kultury, szkolnictwa, nauki, badań, sportu, służby zdrowia, darowizny przyjęte przez kościoły, fundacje i fundusze użyteczności publicznej, przeniesienie praw do mieszkania i garażu z majątku spółdzielni na członków spółdzielni itp.

Zeznanie podatkowe

Podatnik powinien złożyć zeznanie podatkowe w ciągu 30 dni od bezpłatnego nabycia ruchomości lub innej korzyści majątkowej, w przypadku nabycia nieruchomości do 30 dni od doręczenia umowy zawierającej klauzulę o zezwoleniu na wpis do katastru nieruchomości lub w przypadku nieruchomości nieewidencjonowanych w katastrze nieruchomości do 30 dni od wejścia w życie umowy.

2.6.2 Podatek od spadków

Przedmiot podatku

Przedmiotem opodatkowania jest nieodpłatne nabycie majątku w wyniku dziedziczenia.

Podatnicy

Podatnikiem podatku jest spadkobierca. W celu ustalenia wysokości podatku, ewentualnie w celu zwolnienia od podatku, podatników dzieli się na trzy grupy. 1. grupę stanowią krewni w linii prostej i współmałżonkowie, 2. grupę rodzeństwo, inni wymienieni krewni i inne osoby bliskie a 3. grupę stanowią pozostałe osoby prawne i fizyczne.

Podstawa opodatkowania

Podstawę opodatkowania stanowi cena nabytego majątku pomniejszona o udokumentowane zadłużenie spadkodawcy, które przeszło na spadkobiercę, o koszty związane z pogrzebem spadkodawcy oraz o koszty związane z postępowaniem spadkowym.

Stawka podatkowa

Stawka podatkowa zależna jest od stosunku spadkobiercy i spadkodawcy i wynosi od 3,5% (do 1 mln CZK) do 20% (powyżej 50 mln CZK) w 3. grupie.

Zwolnienie z opodatkowania

Spadki w 1. i 2. grupie są zwolnione od podatku. Ponadto w zależności od stosunku spadkobiercy i spadkodawcy od podatku zwolnione jest nabycie majątku do wysokości 20 tys. CZK w 3. grupie, podobnie do rozwiązań w podatku od darowizn.

Ponadto od podatku od spadków zwolnionych jest wiele spadków takich, jak nabycie majątku przez skarb państwa lub publiczne szkoły wyższe, nabycie majątku przeznaczonego na finansowanie w dziedzinie kultury, szkolnictwa, nauki, badań, sportu, służby zdrowia, spadki nabyte przez kościoły, fundacje i fundusze użyteczności publicznej itp.

Zeznanie podatkowe

Podatnik powinien złożyć zeznanie podatkowe w ciągu 30 dni od uprawomocnienia się postanowienia o spadku.

2.6.3 Podatek od przeniesienia praw do nieruchomości

Przedmiot podatku

Przedmiot opodatkowania stanowi odpłatne przeniesienie lub przekazanie praw własności do nieruchomości lub bezpłatne ustanowienie służebności na rzecz darczyńcy w przypadku przekazania nieruchomości w formie darowizny.

Podatnicy

Podatnikiem podatku jest podmiot przekazujący (sprzedający), nabywający (kupujący) jest poręczycielem, w przypadku wymiany nieruchomości podatnikami są wspólnie i nierozłącznie przekazujący i nabywający.

Podstawa opodatkowania

Podstawę opodatkowania stanowi cena uzgodniona lub cena nieruchomości ustalona na podstawie przepisów w zakresie wyceny, każdorazowo wyższa z tych dwóch wartości. W pozostałych przypadkach to np. cena nieodpłatnie ustanowionej służebności, cena osiągnięta

w drodze aukcji w przypadku pozyskania nieruchomości na publicznej aukcji itd.

Stawka podatkowa

Podatek z przeniesienia praw do nieruchomości jest zryczałtowany i wynosi liniowo 3% od podstawy opodatkowania.

Zwolnienie z opodatkowania

Zwolnienie dotyczy przekazania z i do majątku Republiki Czeskiej, przekształceń osób prawnych, przekazania nowych budowli, które nie były do tej pory użytkowane.

Zeznanie podatkowe

Podatnik powinien złożyć zeznanie podatkowe w ciągu 3 miesięcy od potwierdzenia nabycia prawa własności (najczęściej wpis do katastru nieruchomości) lub nabycia prawa własności (w przypadku nieruchomości nieewidencjonowanych w katastrze nieruchomości).

2.7 Podatek ekologiczny (Daň ekologická)

Na podstawie ustawy nr 261/2007 Dz.U. w sprawie stabilizacji budżetów publicznych wszedł w życie na dzień 1.1.2008 r. podatek ekologiczny, który Republika Czeska zobowiązana była wprowadzić na podstawie dyrektywy UE 2003/96/WE, w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej.

Przedmiot podatku

Przedmiotem opodatkowania jest prąd elektryczny, gaz ziemny oraz niektóre inne gazy, paliwa stałe (węgiel czarny, węgiel brunatny, koks).

Płatnik podatku

Płatnikiem podatku jest dostawca, który na obszarze podatkowym dostarczył przedmioty podlegające opodatkowaniu, zarządca systemu dystrybucji lub systemu transportu, producent przedmiotu podlegającego opodatkowaniu, ponadto osoby, które zwolnioną od podatku energię wykorzystują do innych celów aniżeli podlegających zwolnieniu oraz osoby, które zużywają nieopodatkowaną energię.

Zwolnienie z opodatkowania

Zwolnienie zależne jest od przeznaczenia wykorzystywanej energii. Dotyczy to w szczególności energii elektrycznej i paliw stałych, wykorzystywanych do funkcjonowania przewozów publicznych osób lub żeglugi na wodach na terenie Czech. Ponadto ze zwolnienia można skorzystać w przypadku gazu do produkcji energii cieplnej w gospodarstwach domowych oraz przydomowych kotłowniach wymienionych w odrębnych przepisach.

Stawka podatkowa

Stawki podatkowe określone są według poszczególnych mediów – dla energii elektrycznej, gazu ziemnego i paliw stałych.

Okres podatkowy

Okresem podatkowym jest miesiąc kalendarzowy.

Deklaracja podatkowa

Płatnicy zobowiązani do wykazania i zapłaty podatku, złożenia deklaracji podatkowej organowi podatkowemu (urzędowi celnemu) oraz zapłacenia podatku do 25. dnia po zakończeniu okresu podatkowego, w którym obowiązek ten zaistniał.

3 Obowiązki podatkowe w 2012 roku

Z poszczególnych ustaw podatkowych w 2012 roku wynikają poniższe obowiązki podatkowe:

1. podatek dochodowy

1. osób fizycznych,
2. osób prawnych,
3. osób fizycznych z pracy najemnej i dodatków funkcyjnych,
4. podatki pobierane w formie potrącenia wg szczególnej stawki podatkowej,

2. podatek od towarów,

3. podatki akcyzowe

1. od olejów mineralnych,
2. od spirytusu,
3. od piwa,
4. od wina i produktów pośrednich,
5. od wyrobów tytoniowych,

4. podatek drogowy

5. podatek od nieruchomości

6. podatek od spadków, darowizn i przeniesienia praw do nieruchomości

7. podatki energetyczne

1. od gazu ziemnego i niektórych innych gazów,
2. od paliw stałych,
3. od prądu elektrycznego,

8. opłata z biopaliw.